No. 1345

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG. 23 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden voor *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 22 September.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal begint heden te beraadslagen over het ontwerp-adres ten antwoord op de troonrede, ten minste als de president er in is kunnen slagen, om zooveel leden vergaderd te krijgen, als noodig zijn om der Kamer te kunnen doen handelen. Het is te verwachten, dat de Kamer eindelijk voltallig zal worden; maar de ondervinding leert, dat men daarop geene vaste rekening maken kan. Sommige leden toch schijnen hunne rust moeijelijk te kunnen opofferen aan de werkzaamheden, die het algemeen belang vordert, en zich van het lidmaatschap der Kamer te bedienen als van een den lande kostbaar *otium cum dignitate*.

Het antwoord op de troonrede, door de commissie ontworpen, laten wij onder volgen. Het is een weinig meer dan een weerklank op de troonrede. Daarin is wel niets vijandigs voor het ministerie. Maar toch men wijst er op grondwettige verpligtingen, die niet vervuld zijn, bepaaldelijk op de voordragten van wet tot regeling van het *koloniaal beheer*, dat men uitdrukkelijk noemt, en het *onderwijs*, waarop men zich vergenoegt met te doelen, zonder het te noemen. Wij zien met belangstelling de verklaring van het ministerie omtrent die twee punten te gemoet, vooral omtrent het laatste.

Overigens het adres is over het algemeen zoo gesteld, dat bijna iedere paragraaf tot discussie kan aanleiding geven. Het is een *bonne fortune* voor den heer Groen van Prinsterer, die daarin gelegenheid zal vinden, om zich aan de gewenschte discussie te verzadigen. Of het land er bij winnen, zal durven wij betwijfelen. Tijdverlies, voor leden die zoo gaarne de residentie ontvlugten, is eene groote schade. Wij zouden den tijd, aan eene onzakelijke beraadslaging verloren, liever besteed zien aan de behandeling van voordragten van wet.

Wij hebben nog te bespreken de derde der dieper liggende oorzaken die, volgens den heer Groen, den opstand der Nederlanden, zoo niet onvermijdelijk, dan toch zeer moeijelijk te vermijden maakten.

De derde en voornaamste oorzaak was de onverdraagzaamheid van het Papismus. »*La cause principale fut l'intolérance du Papisme.*"

Welke waarde gehecht behoort te worden aan de beide eerste dieper liggende oorzaken tot opstand, aan de nationale antipathien en aan de republikeinsche strevingen van de XVIe eeuw, hebben wij in een vorig N°. gezien. Laten wij nu zien, welke rol »de onverdraagzaamheid van het Papismus" in het revolutiewerk gespeeld heeft.

Doch vooraf — wie is de verdraagzame man, vreemd genoeg aan alle onverdraagzaam drijven, om niet te schroomen te hebben aan anderen hunne onverdraagzaamheid tot een verwijt te maken? vreemd genoeg aan alle incendiaire opruijingen, om aan het Papismus der XVIe eeuw zijne onverdraagzaamheid, als de voornaamste oorzaak tot opstand, tot een verwijt te durven maken? Een zijner ambtgenooten drukte onlangs in het openbaar het vermoeden uit, dat hij, die verdraagzame man, wien de onverdraagzaamheid van het Papismus zoo zeer ergert, tot de partij behoort, die Huig de Groot in den kerker en van Oldenbarnevelt op het schavot bragt. Wat ons betreft, om zijne verdraagzaamheid te vernemen, willen wij niet onderzoeken aan welke partij van vroeger in Kerk en Staat hij, volgens zijne beginselen en streven, verwant is; maar slechts nagaan op welke wijze zijn verdraagzame zin uitschittert in zijne openbaar gemaakte geschriften.

Onze lezers herinneren zich uit de *Bijdrage tot herziening der Grondwet in Nederlandschen zin*, ten jare 1840 door den heer Groen in 't licht gegeven, met welke verdraagzaamheid hij de Katholijken in Noord-Brabant en Limburg koloniseren wilde, om, bij wijze van schadevergoeding voor die weldaad, te komen tot het herstel in de overige provincien van den *voorrang der Hervormde Kerk* en van de *verdrukking der overige godsdienstige gezindheden*. Zij herinneren zich welke, volgens hem, »de weldadigheden Gods over Nederland" zijn. »Het heeft Gode behaagd, zegt de verdraagzame man, hier den nacht van het bijgeloof te verdrijven, hier voor het zuiver Evangelie een zetel te stichten; hier een toevlugtsoord tegen den Antichrist van Rome te bereiden; hier langen tijd de zaden van het ongeloof, of in de Kerk te verstikken, of uit de Kerk te verbannen." Op eene andere bladzijde, werd, gelijk onze lezers weten, »de aard der Roomsche Kerk," door denzelfden verdraagzamen man, »AFGODISCH EN VERVOLGZIEK" geheeten, en vernamen wij van hem, welke herinneringen door hem het liefst bij het Nederlandsche volk levendig worden gehouden. Deze herinneringen zijn: »de bloedraad en de moordschavotten, de tachtigjarige krijg, de onmenschelijkheden in Frankrijk en in de valleijen van Piemont tegen Hugenooten en Waldenzen, dat is, ook tegen onze voorvaderen of de betrekkingen onzer voorvaderen, gepleegd."

Doch, bepalen wij ons niet tot dat eene geschrift om de verdraagzaamheid van den man, die het zoo geweldig gemunt heeft op »de onverdraagzaamheid van het Papismus" naar waarde te kunnen schatten. Raadplegen wij nog een ander, welligt wel het voornaamste van zijne werken, zijne *Voorlezingen over Ongeloof en Revolutie*. Welke getuigenissen vinden wij daarin van zijn verdraagzamen zin?

Dat de »pausselijke tiranny (blz. 145)" en de gelijkstelling van den »Antichrist van Rome met den Duivel (blz. 178)" daarin niet ontbreken, is meer bedroevend dan bevreemdend. Doch hooren wij den verdraagzamen man over de geloofsleer der Katholijken. »Het voornaamste geloofs-artikel der Roomsche Kerk, zegt hij (blz. 166), is het eigenbelang en de oppermagt van den Pausselijken Stoel." Daarbij »werd de Souvereiniteit Gods de Souvereiniteit van den Paus, de Stedehouder rebel, de Godsdienst ongeloovige afgoderij?" Is 't niet wel gezegd en uitstekend verdraagzaam! Welken grond heeft, vervolgens, het ongeloof van onze dagen? De verdraagzame man antwoordt (blz. 165): »De opkomst en voortgang van het ongeloof is reeds uit de natuur zelve van het Pausdom bewijsbaar; eene Godsdienst welke God onteert, leidt naar afgodisterij." »Waaraan, verder, zijn, volgens hem, de beroeringen" (ten tijde der Hervorming in Frankrijk, in de Nederlanden, in Engeland, de boerenkrijg in Duitschland, de Herdoopers, enz, enz) »te wijten?" Zijn antwoord luidt (blz. 162): »Aan den afgrijselijken dwang der Roomsche Kerk in verband met wereldlijk geweld!" Is 't niet schoon uitgedacht! Hoe, eindelijk, spreekt de verdraagzame man van het Katholicismus van onze dagen? Aldus (blz. 158): »Ik mag niet vergeten of verzwijgen, dat de lastertaal van Rome thans, ook in Nederland, de schaamteloosheid waaraan zij zich in de meest duistere tijden schuldig heeft gemaakt, evenaart en welligt overtreft." 't Ware ook jammer dit te vergeten en te verzwijgen! Dat zou moeijelijk met zijnen verdraagzamen zin te rijmen zijn geweest!

Doch nu zij ons de vraag geoorloofd of hij, die zóó gewoon is te gevoelen en te spreken, of die wel op een weinig onverdraagzaamheid mag gebeten zijn? Of inschikkelijkheid voor onverdraagzaamheid hem niet voegt? of het hem fraai staat, aan de onverdraagzaamheid van het Papismus voornamelijk den opstand der Nederlanden te verwijten; wanneer zijne onverdraagzaamheid-zelve aan de rust van het land zulk schroomelijk nadeel dreigt te berokkenen?

Was echter »de onverdraagzaamheid van het Papismus de voornaamste oorzaak tot den opstand?" Wij zullen morgen antwoorden.

In het Protestantismus, zeide de heer Mackay, is zelfs »het *begrip* van Kerk reeds verloren en verliest zich reeds op de hooge school, waar de wetenschap der Kerk niet ten dienste, maar in den weg staat." Wat nog erger is, »die anormale toestand wordt niet eens meer gevoeld!" Zou het mogelijk zijn een harder oordeel over het Protestantismus te vellen dan in deze woorden wordt uitgesproken? Het spreekt dat dit *ons* niet te zeer behoeft te verontrusten. »*Il n'y a pas de mal*, schreef de Maistre en zeggen wij hem na, *que l'Église protestante soit fouettée par ses enfants. C'est le meilleur moyen de la faire convenir qu'elle les a mal élevés.*" Het kan geen kwaad dat de protestantsche kerk slaag krijgt van hare kinderen. Dat is het beste middel om haar te doen erkennen dat zij ze slecht heeft opgevoed.

Het proces-verbaal der verkiezingen voor den gemeenteraad dezer hoofdstad is openbaar gemaakt. Wij meenen onzen lezers geen ondienst te doen met hieronder te laten volgen de namen der heeren op wien — na de werkelijk verkozenen en diegenen waarover nog herstemd zal worden, alsmede die door de drie kiesvereenigingen zijn voorgedragen, en waarvan wij reeds opgave hebben gedaan — stemmen zijn uitgebragt, met weglating evenwel der namen van hen die minder dan vijf stemmen hebben verkregen. Zij zijn de volgende heeren:

J. van Heukelom 525, F. Rendorp 466, J. S. van Naamen 435, J. J. Kluppel 336, A. H. Hafkenscheid 300, Dr. J. W. Cramer 289, J. Bunge 275, C. Hartsen 272, A. Willink 244, W. Willink, Jr., 220, W. J. E. Smissaert 203, C. P. M. ten Sande 194, B. Bahlman 188, G. J. Boissevain 187, J. van Eeghen 170, C. D. Commelin 168, B. J. J. F. Bahlman 146, A. van der Hoop 143, S. van Josephus Jitta 129, Dudok van Heel 101, J. Luden 96, J. J. Beerekamp 91, E. C. Scharff 84, J. Knol 84, D. Hooft, Jacobszn., 74, G. C. Bosch Reitz 64, H. Croockewit 61, J. J. Posno 57, A. A. Hafkenscheid 53, J. Brester, Azn., 51, J. P. A. van Wickevoort Crommelin 50, R. D. Wolterbeek 49, J. E. Koch 48, G. M. S. Steins Bisschop 47, J. B. Stoop 45, A. Brugmans 43, W. C. 't Hoen 43, H. Rahusen 41, D. Rutgers van Rozenburg 40, W. C. van Vollenhoven 37, Mr. Lipman 37, J. E. Huijdekoper van Zeist 36, P. Huidecoper 36, S. Sarphati 36, F. W. Fabius 36, G. Fas Elias 36, J. J. Granpré Molière 33, J. C. W. Fabricius van Leijenburg 32, C. A. den Tex 32, B. Donker Curtius 32, Mr. C. Diemont 30, C. Dedel 29, W. D. Cramer 28, A. van Geuns 27, W. E. Rijnbende 27, B. A. van Verschuer 27, G. H. Matthes 27, G. J. de Martini 25, Paul van Vlissingen 25, E. B. Rubens 24, E. C. Boissevain 24, A. Fock 23, P. J. van Naamen van Scherpenzeel 23, W. Vrolik 22, W. Beckeringh 21, C. P. van Eeghen 20, W. J. C. van Hasselt 19, A. Voombergh 19, A. C. Cosman 18, J. S. Kleinpenning 17, N. J. Pook van Baggen 17, Jan Borski 16, J. A. von Hemert 16, P. H. Bicker 16, E. G. Veldwijk 17, R. J. Toe Laer 15, H. Provó Kluit 15, C. Dronsberg 15, J. Boelen 15, J. H. Molkenboer 14, J. van Lennep 13, P. van Cranenburgh 13, E. J. Koch 13, J. Heemskerk, Az., 13, J. Swart 13, J. J. Splitgerber 13, H. van Beeck Vollenhoven 13, H. Sautijn Kluit 13, Mr. D. A. Portielje 12, C. A. Hekman 12, H. D. Gildemeester 11, J. Staats Boonen 11, J. E. Bonnike 11, E. G. Bonnike 11, J. F. de Bus 11, H. J. Bicker 11, C. le Chevalier 10, F. van Heukelom 10, E. Baak 10, Huijdekoper van Maarsseveen 10, J. de Vos Jbzn., 10, W. J. van der Meer de Wijs 10, D. Borski 10, P. Keer 10.

De volgende heeren hebben ieder 9 stemmen: P. C. Gulcher, E. Sillem, B. Kooij, C. Lulofs, L. Huisinga Jr., G. A. van der Voort, W. de Vos Jz., C. E. van Goor, F. F. Karseboom, D. Willink van Collen, R. J. Schimmelpenninck, R. J. Bloemen, R. le Chevalier.

De volgende heeren hebben ieder 8 stemmen: D. Stolte, J. A. Jolles, P. A. Z. Jacobs, W. H. Suringar, J. Commelin, C. van de Stadt, G. D. Uhlenbroek, B. D. Bosscher, S. A. van Raalte, W. Borski, H. F. V. Usellino, F. Meerwein, J. Melvil, E. Boas, P. C. de Geizelaar, J. Leembruggen, B. J. Ploos van Amstel, F. Meerwein Jr., A. Orobio de Castro Jr., C. Ooster.

De volgende heeren hebben ieder 7 stemmen: D. A. Walraven, B. Baalman, A. C. Bouman, D. C. Splitgerber, Pook van Baggen, H. van Eijs, P. J. Teding van Berkhout, S. P. Lipman, M. Heemskerk, J. E. Knol, G. van der Voort, A. J. 't Hoen, G. Luden, A. des Amorie van der Hoeven.

De volgende heeren hebben ieder 6 stemmen: C. J. Fodor, B. Trakranen, J. L. Roelants, [illegible] bain, F. de Wildt, H. Willink, [illegible]

J. Bosscha, H. Bicker, F. Haverkamp, J. Kleinpenning, S. Dedel, J. J. van Hasselt, E. Slaghek, E. F. Lurasco, H. J. Hoppe, H. Hoeufft van Velzen, E. Levert, D. J. van Lennep, L. B. Paerl, G. W. Barneveld Kooij, A. Lehren.

De volgende heeren hebben ieder 5 stemmen:

E. J. Benjamins, T. Schuurman, Oosterwijk Bruin, G. R. Tilanus, J. H. Cramer, A. B. van der Vies, E. Stumpff, H. W. Wijsman, J. H. Cordes, D. van der Steesen, M. G. Tétar van Elven, W. Hepner, G. Hulshoff, A. B. Zuure, F. Zuijlerhoff, G. M. Kruimel, H. J. Rietveld, W. H. Warnsinck Bzn., J. L. Kabel, H. G. Oijens, C. Faber Boissevain, J. de Vries Jzn., M. H. Godefroy, J. G. van Gendt, G. Blokhuis Wzn., J. M. van Maanen, S. P. Labouchère, P. Kooij.

Overigens hebben 64 heeren *vier* stemmen, 92 *drie*, 180 *twee* en 564 *ééne* stem verkregen.

Jules Gondon's wederlegging der Brieven van Sir Gladstone.

Zie *de Tijd* N°. 1312.

»Men heeft zich in de staatkundige wereld levendig verwonderd over de medewerking, welke Lord Aberdeen u scheen te hebben verleend. Zoude hij welligt de medepligtige uwer lasteringen zijn?

»Ik acht mij gelukkig te vernemen, dat daar niets van aan is. Uw pamflet is zonder zijne toestemming in het licht gegeven. Gij hebt hem, zoo als men gemeenlijk zegt, *geweld aangedaan* met zijn naam aan uw werk te verbinden; en de vrienden van den edelen Lord hebben weldra uit zijn eigen mond vernomen, dat hij alle conniventie met de openbaarmaking van die brieven aan zijn adres terug wijst. Voor het publiek, dat niet in de vertrouwelijke gesprekken van lord Aberdeen is ingewijd, zal het niet onbelangrijk zijn, te verhalen hoe de zaken zich hebben toegedragen.

»De edele Lord uwe openbaringen ontvangende, verzette zich tegen derzelver bekendmaking en haastte zich naar Napels en Weenen te schrijven, ten einde nopens derzelver aard inlichtingen in te winnen. De antwoorden bleven eenigen tijd uit. Uw geduld raakte uitgeput; uw eerste brief was gedrukt, en er ontbrak slechts de toestemming van uwen vriend aan, om dien uit te geven. Lord Palmerston, die sterk bij u aandrong, gaf u de verzekering, dat noch de markies Fortunato, noch vorst von Schwarzenberg een voldoend antwoord zouden geven. Het hoofd van het *Foreign-Office* hechtte er blijkbaar zeer veel aan, dat de openbare meening vóór het uiteengaan van het Parlement daarmede zou worden bezig gehouden. Alstoen besloot gij uwen brief in het licht te geven, *zonder toestemming* van Lord Aberdeen, die weinige dagen daarna berigten kreeg van zoodanigen aard, dat hij die overhaasting moest betreuren. De streek was uitgevoerd! De revolutionnaire pers maakte zich van uwen arbeid meester, eigende zich dien toe, en ontving dien met luidruchtigen toejuichingen, die nog in onze ooren weergalmen. Deze soort van bijval vermeerderde het leed van Lord Aberdeen, die tegenwoordig ter *neergeslagen is* over den indruk dien uw brief heeft voortgebragt en vooral over de partij, welke de demagogen in alle Staten van Europa daarvan getrokken hebben. Onder voorwendsel van de zaak der menschheid te dienen, hebt gij dus slechts die der anarchie gediend. Het laat zich begrijpen, dat een staatsman op het standpunt van Lord Aberdeen ter *neder geslagen* is, door de rol, welke gij hem hebt laten spelen. Hij heeft u daarover luide zijn leedwezen weten te kennen te geven, onder sparing der vriendschapsbanden die u verbinden; en het is om zijne teregt gekwetste gevoeligheid te stillen, dat gij tot hem uwen *tweeden brief* hebt gerigt, waarin gij plegtig verklaart: »ik heb mijn eersten brief ter perse gegeven, maar ik »wensch dat men duidelijk begrijpe, *dat* IK ALLEEN *voor* »*deze daad verantwoordelijk ben.*"

Lord Aberdeen verloochent u alzoo, en uwe brieven zijn dus loochenachtig tot zelfs in hunnen titel! Die omstandigheid zal voor onpartijdige lezers het verschil van toon verklaren, dat er heerscht tusschen uwen eersten en tweeden brief. In den eersten beschuldigt gij stoutweg, en zijn uwe aantijgingen stellig; in den anderen daarentegen strijdt gij nog alleen maar, voor de »*algemeene waarheid*" en zelfs voor de »ALGEMEENE WAARSCHIJNLIJKHEID" uwer beweringen! De bijzonderheden verliezen in uw oog alle belangrijkheid, en bij Lord Aberdeen vergiffenis zoekende te verwerven, schetst gij hem de algemeene gesteltenis van Italië en klaagt bij hem over de Oostenrijksche policie in Lombardije en over den katechismus, dien ik volgens uwe aanhalingen onderzocht heb. Ziedaar de argumenten, waarop gij nederkomt om de algemeene waarschijnlijkheid uwer beweringen te staven.

. . . .

De arbeid, dien ik op mij had genomen om u te antwoorden, en de studie die ik van Ferdinand als mensch en als vorst heb moeten maken, hebben mij overtuigd van twee zaken: vooreerst, dat zoodra eenmaal het geschreeuw gestild en de kwade hartstogten tot bedaren gebragt zijn, de Napolitaansche regering zich zal kunnen geluk wenschen met de dienst, welke gij haar zult bewezen hebben, door de oplettendheid van Europa op hare handelingen die hebben gevestigd; vervolgens dat ik waarheid sprak, toen ik in het begin dezer polemiek, Ferdinand als een voorbeeld der vorsten stelde. Die woorden, met bijtende scherts herhaald door de duizende echo's der revolutionnaire pers in Europa, en op eene bespottelijke wijze in hunne kolommen gestereotypeerd, waren niets meer dan billijk en zij zullen blijven bestaan. Ja, ik was binnen de grenzen der striktste waarheid gebleven, toen ik Ferdinand II, DEN WAARDIGSTEN EN DEN BESTEN DER KONINGEN noemde.

Het ontwerp-adres van antwoord op de troonrede, zoo als dit heden bij de Tweede Kamer in discussie komt, luidt aldus:

Sire!

1. Met de levendigste belangstelling heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal Uwe Majesteit in het midden van de Vertegenwoordiging des Volks zien verschijnen, en mededeelingen hooren doen, streelende voor het vaderlandsch gevoel.

2. Zij acht het een dure en aangename pligt, hare innige deelneming te betuigen in de voor Uw Huis zoo gelukkige geboorte van een Prins; eene gebeurtenis, welke zij, met de Natie, beschouwt als een zegen van God, niet slechts voor den Koning en Zijne Gemalin, maar voor geheel het Vaderland. Zij ziet daarin een waarborg te meer voor de duurzaamheid van Uwen doorluchtigen Vorstenstam, waaraan Nederland sedert eeuwen zoo naauw verbonden is.

3. Het voortduren der goede verstandhouding tusschen Nederland en de vreemde mogendheden verblijdt ons. Wij vleijen ons, dat de overeenkomsten, met onderscheidene Staten gesloten of nog te sluiten tot bevordering van de belangen des handels en tot verbetering en verzekering van het onderling verkeer, zoo gewigtig voor den bloei en de welvaart des Vaderlands, aan het gewenschte doel zullen beantwoorden.

4. Bij de loffelijke getuigenis, ook thans weder door Uwe Majesteit aan de zee- en landmagt gegeven, verheugt het ons te meer, onlangs te hebben kunnen medewerken tot verzekering van het lot onzer krijgslieden.

5. Hoe levendiger wij beseffen, dat de bloei des Vaderlands in het naauwste verband staat met den voorspoed der overzeesche bezittingen, met des te meer genoegen vernamen wij dat eene gewenschte rust in onze kolonien heerscht, dat de berigten nopens den gezondheids-toestand aldaar meer geruststellende zijn, en dat de gevolgen van mislukte oogsten meer en meer verdwijnen. Wij vertrouwen, dat in den loop dezer zitting ons de gelegenheid zal worden aangeboden, om door wetgevende maatregelen, die reeds ten vorigen jare werden te gemoet gezien, de welvaart dezer onschatbare bezittingen op hechte grondslagen te vestigen.

6. De verzekering, dat de kieswet, de provinciale en de gemeentewet in hare werking, voor zoo veel die tot hiertoe kon worden nagegaan, aan het doel van den wetgever beantwoorden, bevestigt ons in het vertrouwen, dat deze en andere instellingen, door de gewijzigde Grondwet in het leven geroepen, terwijl zij de regten des Volks hebben uitgebreid, te gelijk in grooter en kleiner kring de kracht en werking van het Bestuur zullen verhoogen.

7. Terwijl wij ons erkentelijk verheugen, in den afgeloopen winter niet slechts van overstroomingen, maar zelfs van belangrijke schade aan onze waterkeeringen bevrijd te zijn gebleven, hopen wij, dat het groote werk ter verbetering onzer rivieren, eenmaal voltooid, ook in dit opzigt goede uitkomsten moge opleveren.

8. Dankbaar erkennen wij met Uwe Majesteit, dat met betrekking tot de verschillende takken van ons volksbestaan veel gunstigs valt op te merken; en Uwe pogingen, om, hetzij door vermeerdering der middelen van gemeenschap, hetzij door het opheffen van belemmeringen, of op andere wijze, de bronnen van volks-welvaart ruimer te doen vloeijen, zullen steeds hooge belangstelling wekken bij de Vertegenwoordigers der Natie.

Het was ons aangenaam van Uwe Majesteit te vernemen, dat de verandering in onze handelswetgeving, ten vorigen jare tot stand gebragt, aanvankelijk aan de verwachting beantwoordt.

9. Nederland bezit boven vele anderen Rijken het voorregt, dat de openbare geldmiddelen, na den schok der laatste jaren gelukkig te hebben doorgestaan, in eenen toenemend gunstigen toestand verkeeren. Uwe Majesteit zal ons steeds bereid vinden, mede te werken tot bevestiging van dien toestand. Handhaving van spaarzaamheid en orde in het geldelijk beheer beschouwen wij daarom steeds als eenen eerste pligt. Levendig is ons aller besef, dat inzonderheid trapsgewijze vermindering van den drukkenden rentelast de toekomst ozer finantien duurzaam kan verzekeren. Hoogst aangenaam was het ons dan ook, het uitzigt op verdere schulddelging geopend te zien.

10. Gewigtig en veelomvattend is de taak, die ook in deze zitting door ons zal moeten worden volbragt. Uwe Majesteit kondigt ons aan, dat hoogst belangrijke wets-ontwerpen, tot welker afdoening in de vorige zitting de tijd ontbrak, op nieuw aan onze beraadslaging zullen worden onderworpen. Wij vertrouwen, dat ook andere van niet minder gewigtigen aard, overeenkomstig den eisch der Grondwet, aan ons zullen worden voorgedragen.

11. Uwe Majesteit zal steeds onze bereidwilligheid ondervinden, om met haar, onder afwachting van hoogeren bijstand, mede te werken tot bevordering der waarachtige belangen van het dierbaar Vaderland.

Reeds is een gedeelte der stukken van de Vrijdag jl. aangeboden Begrooting rondgedeeld. Wij nemen uit die zeer omvangrijke verzameling het volgend overzigt op:

HOOFDSTUK I. *Huis des Konings* ƒ800,000, als: inkomen van den Koning ƒ600,000; id. van de Koningin-weduwe ƒ150,000; onderhoud der koninklijke paleizen ƒ50,000.

HOOFDSTUK II. *De Hooge Collegien van Staat en het Kabinet des Konings*, ƒ573,956, als: de Staten-Generaal ƒ224,315; Raad van State ƒ87,242; Algemeene Rekenkamer ƒ114,260; de Kanselarij der beide Orden ƒ70,100; de Hooge Raad van Adel ƒ7,490; het kabinet des Konings ƒ30,035; Pensioenen en Wachtgelden ƒ31,514; onvoorziene uitgaven ƒ9,000. De raming van dit hoofdstuk, waarop geene belangrijke besparingen te verkrijgen zijn, als zijnde grootendeels uitgaven van blijvenden aard, blijft voor 1852 ƒ 8,272 beneden het voor 1851 toegestane cijfer: in vergelijking echter met de vermoedelijke uitkomst van 1850, overtreft zij deze laatste met ƒ55,145 73, welk verschil echter wordt opgelost door toevallige besparingen en mindere benoodigdheden in laatstgenoemd jaar, zoo mede doordien voor 1850 geen post voor onvoorziene uitgaven was uitgetrokken.

HOOFDSTUK III. *Buitenlandsche Zaken.* ƒ 485,075.00, als: kosten van het Departement ƒ 62,500; — kosten van de buitenlandsche zendingen en Consulaten ƒ328,820; Verschillende uitgaven ƒ 20,400; Pensioenen, wachtgelden en afloopende betalingen ƒ 63,355; Onvoorziene uitgaven ƒ 10.000.

Van de regeling der buitenlandsche zendingen, bij de vorige begrooting aangenomen is in 't algemeen het gewenschte gevolg gegeven, en gelooft de Regering, tegenover de dringende behoefte om in het stuk der uitgaven de meest mogelijke bezuiniging te betrachten, reden te hebben om de gedachte regeling alsnog voor billijk en doelmatig te houden. De gecombineerde missie van Spanje en Portugal is thans gescheiden. Die van Rome en Turijn zijn afgescheiden en de minister-resident bij den Groot-Hertog van Baden is geaccrediteerd bij het hof van Munchen. Te Brussel is een consulaat gevestigd en het consulaatwezen in Zweden op nieuw geregeld. Men tracht aan den Stillen Oceaan, Nederlandsche consulaten te vestigen; dit heeft dit jaar nevens de reeds bestaande te Valparaiso en San Francisco en insgelijks te Panama plaats gehad. Alsmede zijn er stappen gedaan om op drie belangrijke punten in het binnenland der Vereenigde Staten, consulaten te vestigen. (In de voorname zeehavens zijn consulaten gevestigd).

Het cijfer van dit hoofdstuk is voor 1852 met ƒ7044 verminderd, in vergelijking met het toegestaan bedrag voor 1851, doch met ƒ3.342 vermeerderd in verhouding tot de werkelijke uitgaven in 1850, en men acht de rij der belangrijke bezuinigingen nog niet voor geheel gesloten.

(*Wordt vervolgd.*)

Bij het aanbieden der begrooting van 1852 heeft de Minister van Financien hoofdzakelijk het volgende aangemerkt: Het tekort van 1848 is op 1°. Januarij 1850 versmolten tot ƒ 328 000; in 1850 is bezuinigd eene som van ruim ƒ 1,632.000, en de middelen hebben de raming ver overtroffen, zoodat een batig slot bestaat van ƒ 3,784.809. Zoo is het ook met de loopende dienst. De ontvangsten op 1°. September zijn nog veel ruimer dan over de 8 maanden van 1850, bepaaldelijk voor zooveel betreft de directe belastingen, zegel, registratie, sommige accijnsen, enz. Men heeft daarom schatkistbilletten buiten omloop kunnen brengen, en met 1°. Julij 1852 zullen zij geheel buiten omloop gebragt zijn, waardoor eene aanzienlijke rentebesparing zal ontstaan. Tot dien gunstigen toestand hebben de aanzienlijke Oost-Indische middelen bijgedragen. Maar ook voor een zeer aanmerkelijk deel is de oorzaak daarvan geweest het streven der Regering, om op de uitgaven zooveel mogelijk te bezuinigen. Z. Exc. treedt in eene vergelijking der uitgaven van het jaar 1847 en 1850, en geeft als resultaat op, dat, na aftrek der buitengewone uitgaven in beide jaren, in 1850 ruim 3 millioenen minder is uitgegeven.

De minister zeide voorts, dat de postwet beantwoordt aan de verwachting. Over een vol jaar is het getal der brieven meer dan verdubbeld. De geldelijke opbrengst is ruim ƒ5000 hooger geweest dan de vorige. — De werking der scheepvaartwetten kan nog niet in cijfers aangetoond worden; maar aanvankelijk blijkt reeds, dat de scheepsbouw sterk vooruitgaat en de handel uitgebreid is. — Ook het herstel van het muntwezen en de amortisatie van schuld zijn geregeld afgeloopen.

De begrooting van 1852 wordt geraamd op eene inkomst van ƒ 71,473 823, en op eene uitgaaf van ƒ69,801,236, opleverende een vermoedelijk batig slot van ƒ1,671,587. Onder de uitgaven komt voor een millioen voor de aansluiting van den Rijn-spoorweg aan de Duitsche spoorwegen. Bij dezen allezins gunstigen toestand zal het indisch muntstelsel nog geldelijke opoffering vorderen; maar als dit bezwaar eenmaal te boven gekomen is, zal men met te meer kracht de hand kunnen slaan aan uitdelging van openbare schuld. De aanhangig geblevene belastingwetten zullen op nieuw aan de Kamer worden voorgedragen, en indien zij mogten worden aangenomen, zoude daardoor nog eenige verandering in de inrigting der begrooting gemaakt worden.

De herstemming voor negen leden van den gemeenteraad te Amsterdam, uit de achttien personen, die na de dertig gekozenen de meeste stemmen op zich had-

der vereenigd", zal plaats hebben op Woensdag 1 October e. k.

Naar men verneemt is het handelsverdrag tusschen Nederland en België thans gesloten en onderteekend.

Tevens verneemt men, dat de Nederlandsche Regering hare gezindheid heeft aan den dag gelegd, om de voordeelen, welke daarbij aan België worden verzekerd, ook toe te kennen aan de Staten, behoorende tot het Duitsche Tolverbond. (H.)

Z. M. heeft de met roem bekende Belgische letterkundigen Snellaert en Conscience benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Z. M. heeft tot adsistenten ter kuste van Guinea benoemd de heeren M. G. A. Matthijssen, te 's Gravenhage, en M. H. Rientjes van Veerssen, te Nymegen.

De Staatsraad Kommissaris des Konings in de prov. Zeeland heeft de gemeentebesturen in dat gewest uitgenoodigd om de schippers aandachtig te maken op het nut der te Amsterdam gevestigde Nederlandsche Maatschappij van Onderlinge Verzekering op Binnenlandsche vaart, onder direktie der heeren Klaas Hartkamp en A. Goldberg.

De Minister van Finantien heeft ter kennis van de daarbij belanghebbenden gebragt:

1°. dat de briefwisseling bestemd voor Griekenland en de Jonische Eilanden (bij verzending over Triëst alsmede die bestemd voor Toscane bij verzending over Duitschland), thans naar verkiezing geheel ongefrankeerd of gefrankeerd kan worden verzonden;

2°. dat er gelegenheid bestaat om brieven naar St. Helena te verzenden met de stoombooten, die op den 15den van elke maand uit Engeland naar de Kaap de Goede Hoop vertrekken. Op het adres dezer brieven moet de verzending per stoomboot over de Kaap de Goede Hoop" uitdrukkelijk worden aangeduid;

3°. dat er behalve met de West-Indische pakketbooten, welke op den 1sten en 17den van elke maand uit Engeland vertrekken, ook nog buitendien gelegenheid is om over New-York of Boston, met de pakketbooten die elken Vrijdag uit Engeland naar Noord-Amerika vertrekken, brieven naar Californie, Oregon, alsmede naar het eiland Cuba te verzenden; — mits de verzending over de Vereenigde Staten op het adres der brieven aangewezen worde.

De frankering der brieven vermeld onder 2°. en 3°. is verpligtend.

Dezer dagen is te Hilversum een hevige brand uitgebarsten, ten huize van den heer W. Craanenburg, waardoor in korten tijd het heerlijk gelegen Heuvelhoeve, of zoogenaamde Zwitsersche gebouw, in de asch werd gelegd.

Te Leyden zijn voor het aanstaande akademiejaar bereids 100 nieuwe studenten ingeschreven.

Dezer dagen zal te Antwerpen van stapel loopen de stoomboot *Admiraal de Ruiter*, gebouwd voor rekening eener Nederlandsche maatschappij. (H.)

'S GRAVENHAGE, 21 Sept. Z. K. H. Prins Hendrik is heden naar Luxemburg vertrokken, om aldaar de vergadering der Stenden te openen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 Sept. Er valt volstrekt niets nieuws te melden, en in de groote staatkundige kwestien is geen verandering te bespeuren. Het eenige wat de aandacht verdient, is de billijke strengheid die de politie tegen de hartstogtelijke organen der demokratische partij uitoefent. De *Presse* en de herdoopte *Avénement* zijn heden in beslag genomen. Zij worden vervolgd uithoofde van het openbaar maken van brieven van Victor Hugo en Emile de Girardin, houdende inbreuken op den eerbied aan de wetten verschuldigd, en loshpraken op gekwalificeerde euvelen of misdaden, waartegen voorzien is bij de strafwet. De *Avénement du Peuple* (die gelijk men weet, de voor een maand geschorste *Evénement* heeft vervangen) is bovendien beschuldigd van opruijing tot burgeroorlog en onlusten.

De *National* is geheel uit het veld geslagen.

— De Brusselsche *Indépendance* laat zich uit Parijs schrijven, dat de Prins van Joinville, na met zijnen dezer dagen uit Spanje teruggekeerden broeder, den Hertog van Aumale, geraadpleegd te hebben, vast besloten had de kandidatuur van het presidentschap der republiek aan te nemen; en dat hij hiervan aan een zijner vrienden te Parijs had kennis gegeven. Dit vindt nog weinig geloof en de *Constitutionnel*, het hooforgaan der Bonapartisten, acht het noodig, op nieuw die kandidatuur te bestrijden en voert daartoe het volgende nieuwe bezwaar tegen het presidentschap van den Prins aan:

„Wanneer men in de Vereenigde Staten eenen President der republiek kiest, weet men welk stelsel men voor de leiding der openbare aangelegenheden aanneemt: vrede of oorlog, de bevordering der slavernij of het tegenwerken daarvan, de aanhechting van een nieuw gebied enz. Evenzoo zou men hier te lande door de verkiezing van den Prins van Joinville tot het hoog gezag, openlijk een beginsel omhelzen en aan het staatsbestuur tot regel stellen, te weten *oorlog met Engeland*.

„Als Franschman veracht de Prins van Joinville Engeland en de Engelsche zeemagt: dat is vaderlandslievend, dat is een door warme liefde voor zijn land ingeboezemd gevoel, hetwelk den Prins wel eene zekere mate van populariteit kon verschaffen, zoolang de wijsheid van Lodewijk Philips daar was om gevaarlijke ondernemingen te stuiten, en de Koning bovenal zorgde om in goede verstandhouding met de andere gekroonde hoofden te blijven. Maar Lodewijk Philips zit niet meer op den troon, en wij voor ons, eene waardige en vastberaden houding van ons bewind tegenover de buitenlandsche kabinetten wenschende, achten het evenwel voor Frankrijks belangen nadeelig, dat de regering opzettelijk het wantrouwen en den argwaan gaande maakt van Engeland, hetwelk altijd gereed is om zich te verdedigen en om aan de Europesche staatkunde moeijelijkheden en gevaren te berokkenen."

— De zaak van de loterij der gouden staven, waarmede ergerlijke knoeijerijen moeten hebben plaats gehad, wekt de algemeene aandacht in hooge mate. De van zijnen post ontzette directeur der loterij, de heer Langlois, schijnt namelijk 1½ millioen billetten in handen van handlangers gesteld te hebben, zonder dat daarvoor de waarde in de kas vloeide, en zulks met het doel, om deze billetten ondershands met grove winst boven den primitiven prijs van 1 franc te verkoopen, wanneer de officieele uitgifte der billetten zoude gesloten zijn en de trekking naderde. Terstond vaardigde toen de policie het reeds gemelde besluit uit, waarbij deze verkoop werd verboden en de schuldigen met straffen werden bedreigd, zoodat de manoeuvre van Langlois geheel verijdeld was.

Zes personen zijn in deze zaak betrokken. Men ziet met belangstelling naauwkeurige berigten dienaangaande te gemoet.

De permanente commissie heeft zich reeds met de zaak der goudbaren bezig gehouden. Een lid heeft daaromtrent mededeelingen gedaan, welke aan dit incident een einde maakten. Men stelde zich echter voor daarop terug te komen.

— Men spreekt van een diplomatiek en commercieel gezantschap naar China, om er voor den Franschen handel en de Fransche nijverheid debouchés te openen en den Engelschen invloed te bestrijden.

— De heer His de Butenval, gezant van Frankrijk te Turijn, is tot groot officier van het Legioen van Eer benoemd.

— De heer Proudhon heeft, volgens zijn verlangen, de conciergerie voor St. Pélagie verwisseld.

— De heer de Kératry zal eerstdaags een staatkundig geschrift uitgeven, getiteld: Wat zal er van Frankrijk worden?

— Volgens brieven uit Italie zou Silvio Pellico, de bekende schrijver van *Le Miei Prigioni*, eerlang naar Parijs komen.

— De stand der bank is en blijft ongunstig. Het in kassa bedraagt thans 111.500,000 fr. meer, dan het totale montant der in omloop zijnde bankbilletten.

MADRID, 15 Sept. De Cortes moeten den 1 Nov. geopend worden.

— Er zal op nieuw 400 man versterking naar Havana gezonden worden.

— Het dagblad *Nacion* meldt, dat berigten uit Havana mededeelen, dat Lopez gevangen genomen en de opstand gedempt was. Geen der duizend manschappen van Lopez was ontsnapt. De Spanjaarden zouden maar 80 man verloren hebben.

ENGELAND.

LONDEN, 20 Sept. Het traktement van den lord kanselier dat thans £ 14,000 bedraagt, zal te rekenen van 11 October aanstaande tot £ 10,000 verminderd worden.

— Blijkens den laatst bekend gemaakten wekelijkschen staat der Engelsche bank is de circulatie der biljetten met 252,470 £ verminderd en de voorraad van haar edel metaal met 226,082 £ vermeerderd.

— De heer Hume heeft twee dagen geleden een onderhoud met zijne kiezers gehad, waarin hij hen de redenen van zijne aanhoudende oppositie tegen het gouvernement en de voornaamste punten van hervorming aanwees, op welker verwezenlijking hij in het Parlement zal aandringen.

De heer Hume heeft de openbare uitgaven van Engeland aangewezen, als het meest den nationalen bloei belemmerende. De lasten des volks zijn te zwaar, ze zijn ongelijk verdeeld. Om dit te verhelpen zou het parlement getrouwer het land moeten vertegenwoordigen; ieder hoofd van een huisgezin moest het stemregt bezitten, hetgeen het aantal kiezers van af 900,000, het tegenwoordig cijfer, op 3 a 4 millioen zou brengen. Dit is niet alles; de verkiezing moet zuiver zijn; en daartoe moet het volk de geheime stemming hebben. Er bestaat nog eene te onregtvaardige verhouding tusschen de kiesregten der distrikten. Als die grieven zullen verholpen zijn, namelijk als de openbare uitgaven meer in overeenstemming zullen gebragt worden met de diensten, welke de Staat bewijst, en de kiesbevoegdheid meer aan den volkswil getrouwe vertegenwoordiging in het parlement zal gebragt hebben, zal de natie zich op den wezenlijken weg van geluk en voorspoed bevinden.

De vergadering, die herhaalde malen den heer Hume toegejuicht had, is gescheiden, na aan haren vroegeren vertegenwoordiger in het parlement op nieuw haren dank en haar vertrouwen betuigd te hebben.

— De gouverneur van Nieuw Zuid-Wales heeft in afwachting der instruktien, welke hij van het ministerie van kolonien ten opzigte der laatstelijk in die kolonien ontdekte goudmijnen gevraagd heeft, het regt der Britsche kroon op den eigendom dier mijnen doen gelden. Hij heeft daartoe eene proklamatie, gedagteekend van Sydney den 22 Mei, uitgevaardigd, welke aldus luidt:

„Nademaal, volgens de wet, alle goudmijnen, en alle goud in zijne natuurlijke ligplaats, binnen het gebied van Nieuw Zuid Wales, hetzij in of op de landen van de Koningin, hetzij in of op eenige partikuliere gronden van Harer Majesteits onderdanen, het eigendom zijn van de kroon; en nademaal bij het gouvernement berigt is ontvangen, dat er goud aanwezig is, op en in den grond van het graafschap Bathurst en elders binnen het vermelde gebied; en vele menschen begonnen zijn of voornemens zijn te beginnen met aldaar voor hun eigen gebruik te zoeken en te delven naar goud, zonder van Hare Majesteit of eenige andere autoriteit daartoe vergunning te hebben erlangd; zoo is het, dat ik, Sir Charles Augustus Fitz Roy, de gouverneur van Nieuw Zuid-Wales en onderhoorigheden, ten behoeve van Hare Majesteit, bij deze openlijk bekend maak en verklaar, dat een iegelijk, die goud, of goudbevattend metaal of iets wegneemt uit eenige landstreek van gemeld grondgebied, en een iegelijk, die in eenig oord van de woestliggende landen, welke nog niet door de kroon zijn gealieneerd of afgestaan, op of in den grond naar goud zal zoeken of graven, zonder daartoe door Hare Majesteits koloniaal gouvernement vergunning te hebben bekomen, volgens de burgerlijke of lijfstraffelijke wetten naar vereisch van zaken zal worden vervolgd; en wijders geef ik nog bij deze openlijk te kennen, en verklaar, dat zoodanige reglementen en bepalingen, welke, op grond van nadere berigten, oorbaar zullen worden geacht, spoedig zullen worden vastgesteld en gepubliceerd, waarbij alsdan de voorwaarden zullen bekend gesteld worden, op welke, tegen betaling eener billijke retributie, brieven van toelating zullen worden verleend."

„Het is natuurlijk, voegt de *Javasche Courant* er bij, dat in Sidney door deze gebeurtenis eene groote agitatie is verwekt, en deze wordt nog vermeerderd door speculanten die allerlei overdrevene geruchten verspreiden, in de hoop dat een toevloed van gelukzoekers de levensbehoeften tot buitengewoon hoogen prijs zal doen stijgen, en zij hiermede hun voordeel zullen doen. Van daar dat bereids in Sidney alle provisien in prijs vermeerderd zijn."

— De Porte heeft aan den aandrang van Oostenrijk om de Hongaarsche uitgewekenen nog verder gevangen te houden, niet toegegeven; zij zijn, overeenkomstig het verlangen der Britsche regering, met den 1sten dezer maand op vrije voeten gesteld. De ministerieele *Globe* berigt hiervan het volgende:

(Een brief uit Malta van den 12den brengt de *heugelijke* tijding van de bevrijding van Kossuth en zijne medgezellen. Den 1sten dezer verlieten zij Kutaiah en zijn door eene Turksche stoomboot van Gemlek naar de Dardanellen overgevoerd. Een ander berigt van Malta zegt: „Men verzekert dat Kossuth en zijne lotgenooten allen op de Amerikaansche stoomboot de *Mississippi* ingescheept zijn, en met dit vaartuig den 7den dezer van de Dardanellen naar de Vereenigde Staten zijn vertrokken.")

DUITSCHLAND.

KEULEN, 20 Sept. De vergadering der natuuronderzoekers te Gotha, schijnt zeer talrijk te worden. De gastvrije hertog heeft in zijn paleis nog een aantal vertrekken ter beschikking der geleerde gasten bestemd.

— Te Elberfeld is gisteren avond de Evangelische kerkdag gesloten. De beraadslagingen liepen Dingsdag en Woensdag over de Evangelische kerk zelve, en Donderdag en Vrijdag over de binnenlandsche missie. Er waren deelnemers uit alle oorden van Duitschland, uit Frankrijk, België en Nederland, Zweden, Engeland, Noord-Amerika, enz., opgekomen; en bij de beraadslagingen over de binnenlandsche missie traden een afgezant der evangelische gemeente te Konstantinopel en een ander uit Damaskus in Syrie als redenaars op.

— De Beijersche Kamers zullen den 1en October bijeenkomen, en zich onmiddellijk bezig houden met het Beijersch-Hanoversch tolltraktaat, welk ... door geheel Duitschland ...

— De *Triester Gazette* spreekt van de mogelijkheid eener vredebreuk tusschen Rusland en Persië.

— Oldenburg is mede tot het Hanoversch-Pruissisch tolverdrag toegetreden. Men verwacht dit mede van de zijde der stad Bremen, die desaangaande reeds onderhandelingen met de Pruissische regering schijnt aangeknoopt te hebben.

BERLIJN, 18 Sept. Wij vernemen uit eene goede bron, dat aan de in November bijeen te roepen Kamers het plan zal worden voorgelegd eener nieuwe leening van 30 millioen thalers, welke besteed zullen worden tot aankoop en aanbouw van eenige spoorwegen. De *Neue Oberztg.*, dit waaruit berigt geput is, wordt echter niet onder de geloofwaardigste bladen gerekend.

— Er bestaat hier een plan om eene nieuwe beurs te bouwen.

WEENEN, 17 Sept. Wij vernemen met zekerheid, dat er uit het binnenland reeds voor 43 millioen is ingeschreven; de opgaven der inschrijvingen uit de afgelegene provincien en uit het buitenland zijn nog niet ingekomen.

— Men verneemt dat tot dus ver 8 millioen in zilvergeld voor de nieuwe leening ingeschreven zijn.

ITALIE.

De *Croce di Savoia* bevat een ongeloofbaar berigt, dat te regt door de meeste dagbladen voor een verzinsel wordt gehouden. Het geschil van het Sardinisch kabinet met den H. Stoel zou geëindigd zijn; Mgr. Fransoni zou den Kardinaalshoed ontvangen en niet weder naar zijnen zetel te Turijn terugkeeren; terwijl een Bisschop van Sardinië tot Aartsbisschop van Udino zou worden benoemd. De onwaarschijnlijkheid van dit alles zullen wij onzen lezers zekerlijk niet behoeven aan te toonen.

Den 14den is te Rome de Fransche minister, de heer Magne, aangekomen.

Volgens de *Costituzionale* van Florence, is de Engelsche gezant van Napels, Sir Temple, door het *Foreign Office*, wegens zaken van het hoogste gewigt, plotseling naar Londen ontboden.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 Sept. De Hertog van Aumale is gisteren te Laeken aangekomen en heden weder vertrokken, om zich naar Napels te begeven.

De Prins de Ligne zal eerstdaags in het huwelijk treden met de Prinses de Talleyrand Périgord.

STADSNIEUWS.

In de 215le Staats-Loterij, zijn in de 2e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 9141 *f* 1250, N°. 7986 *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 22 September.

BEVALLEN (18 Sept.): B. J. Schultze, geb. van de Wall, D. — J. M. Hagedoorn, geb. Borghorst, D. — (19 Sept.: A. M. Brnning, geb. Janssen, Z. — (20 Sept.): G. C. G. de Vries, geb. Roodhuyzen, Z. — M. L. Althoff, geb. Smits.

OVERLEDEN (15 Sept.): P. P. van West, geb. Horse, 35 j. (17 Sept.): C. E. Honthuysen, wed. J. B. van den Bergh, 74 j. - J. H. Keppel, 74 j. — (18 Sept): C. J. van Overhagen, 8 m. - H. M. Bleckman. — (19 Sept.): E. Meder, wed. Dawyt, 27 j.

HANDELSBERIGTEN.

AFLOOP DER VEILING van 56220 Kranjangs en Kamassers JAVA SUIKER, door de Nederlandsche Handelmaatschappij, gehouden te Rotterdam, den 22 September.

Monster		Monster		Monster	
N°. 1.	*f* — à —	N°. 8.	*f* 24¼ „ 25¼	N°. 15.	*f* 29½ a 30½
2.	„ — „ —	„ 9.	„ 25¼ „ 26	„ 16.	„ 29¾ „ 31½
3.	„ — „ —	„ 10.	„ 26 „ 26¾	„ 17.	„ 30 „ 32½
4.	„ — „ —	„ 11.	„ 27 „ 28	„ 18.	„ 31¼ „ 32¼
5.	„ — „ —	„ 12.	„ 27½ „ 28¾	„ 19.	„ 32 „ 33¼
6.	„ 23½ „ 24	„ 13.	„ 28½ „ 29¼	„ 20.	„ 33½ „ —
7.	„ 23¾ „ 2 ¼	„ 14.	„ 28¾ „ 30		

AMSTERDAM, 22 September.

GRAANMARKT.

Tarwe tot vorige prijzen aan consumptie wel afgegaan, als: 130 ℔ bonte Pools. *f* 264; 131 ℔ dito *f* 270; 128 ℔ dito *f* 254; 130, 131 ℔ roodb. dito *f* 257, 260; 128 ℔ o. Rijn *f* 235; 125, 126 ℔ Zeeuwsche *f* 225; 125 ℔ mindere dito *f* 218; 124 ℔ bonte Poolsche *f* 225.

Rogge prijshoudend met goeden handel op speculatie en voor consumptie, verkocht in Entrepot: 115, 116 ℔ Gedr. *f* 149, 151 in cons.; 126 ℔ Pommer *f* 190; 122, 123 ℔ Pruiss. *f* 178, 180; 115, 117 ℔ Gedr. *f* 153, 158,

Garst prijshoudend, 114 ℔ j. Holsteins. *f* 149.

Haver zonder handel.

Boekweit *f* 2 lager: 120, 121 ℔ n. Inlandsche *f* 158, 160.

Koolzaad, Vriesch 47; Eijerland 45; Oostvriesch 51½ £. Op 9 vaten Olie dadelijk 52½; in Sept. 33; Oct. 53½; April 56½ £. *Lijnzaad* een doen; 108/9 ℔ Petersb. *f* 290; *Raapolie* op 6/w. *f* 32¼; Vliegend *f* 31, 31¼; 1°. Oct. ek. 31½; Nov. *f* 31½; Dec. *f* 31¾; ... *f* 32⅞. *Lijnolie* op 6/w. *f* 35; Vliegend *f* 34½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37. *Raapkoeken* per 1040 st. *f* 55, 68. *Lijnkoeken* per 04 st. *f* 7½, 10.

LEIDEN, 20 Sept. Boter van *f* 31 tot 35 pr. vierde vat; Oude Tarwe *f* 7,50 tot 7,75; Nieuwe Tarwe *f* 8,00 tot *f* 8,25; Oude Rogge *f* 5,50 tot 5,75; Nieuwe Rogge *f* 6,00 tot *f* 6,10; Gerst *f* 4,00 tot 4,25; Haver *f* 3,00 tot 3,25; Paardeboonen *f* 5,00 tot 5,20; Duiveboonen *f* 5,80 tot 6,00; Koolzaad *f* 9,00 tot 9,50, het Ned. Mud.

LONDEN, 20 Sept. *Graanmarkt.* Voor Tarwe werden heden nagenoeg de vorige prijzen besteed. De aanvoer van vreemde is voortdurend middelmatig en er hebben weinig omzettingen plaats. Gerst ferm. In Haver is weinig handel; de houders zijn niet genegen tot lagere prijzen af te geven. De aanvoer bestond uit 5020 qrs. Engelsche en 6140 qrs. vreemde Tarwe, 610 qrs. Engelsche en 870 qrs. vreemde Gerst, 750 qrs. Engelsche en 2810 qrs. vreemde Haver.

Veemarkt Er was een vrij goede aanvoer van Vee ter markt van heden. De handel in Runderen en Schapen was vrij levendig tot hoogere prijzen, daarentegen in Kalveren en Schapen zeer gering. De aanvoeren bestonden uit 1220 Runderen, 540 Kalveren en 8586 Schapen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	pCt.	20 SEPT. 4½ u. gebl.	22 SEPT.	4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	$57\frac{1}{16}$	$57\frac{1}{16}$	58	$57\frac{1}{16}$
Dito Dito	3	$69\frac{3}{16}$	69	69⅛	69⅛
Dito Dito	4	90⅛	90⅛	90¼	90¼
Dito Obligatien O. I.	4	87½	89½		
Amortis: Syndic.	3½		89½		
Handel-Maatschappij	4½		109⅛		
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.			57		
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		48	$47\frac{15}{16}$		
FRANKRIJK, Obligatien	3		51¼	51⅞	51¾
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	$14\frac{5}{16}$	14¼	$14\frac{5}{16}$	
Dito Dito » 510		14⅜	$14\frac{3}{16}$	14⅜	$14\frac{5}{16}$
Dito Onbep. Stukken			14¼	$14\frac{5}{16}$	
Dito	3	39	38⅛	38¾	
Dito Binnenl. 2400 P.		34⅝	34⅝	34⅞	34⅝
Coup. *Ardoins*		$7\frac{5}{16}$	7⅞	8	
Passive			5⅛	5¼	
Fransche Uitgest.			5⅛	5¼	
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	33¾	33½	$33\frac{11}{16}$	
Dito Dito		33¼	33⅛	33¼	
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5		106¼	106⅛	
Dito Dito 1828 en 1829		105⅝	105⅜	105½	
Cert. bij d°. 1831 en 1833			95½	95⅝	
Dito	4½	99¾	99¼		
Dito bij *Hope*	4		89		
Dito bij *Stieglitz en C°.*			88⅞	89	88⅞
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito		66⅛			
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën			220		
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75¼	75⅛	75½	
Dito	2½		38½		
Dito Nieuwe	2½	39⅛	39	39¼	
Dito Nieuwe	5	$80\frac{9}{16}$	80½	81	80½
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		81			
Dito	4	64			
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5		90¾		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	5	25⅜	$25\frac{5}{16}$	$25\frac{7}{16}$	25⅜
VENEZUELA 6 pCt. nu	3				
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½				
ECUADOR					
Grieken	5				

Denemarken 5 pCt. 102; Polen, Cert. 4 pCt 78⅜.

De markt in Binnenl. fondsen was onveranderd, bij eenige affaire in 4 pCts, welke iets aangenamer waren. Van vreemde fondsen was de handel in Spaansche en Metallieken zeer uitgebreid en bleven na eene neiging tot vooruitgang, nagenoeg als gisteren; de overige soorten nagenoeg onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 20 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 51; 5 pc. 98⅛; 1840, 5 pc. 99¾; Spanje Ard. 5 pc. 13⅞; Binnenl. 3 pc. 34⅜; Coupons —; Rom. Leening 73½.

PARIJS, 20 Sept. Fransche 3 pc. 55,35; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 90,70; 5 pc. N. —,—; Schatk. 3,25; Bank-Actien 2105,—; Belg. 1840, 5 pc. 101½; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 36⅞; Binnenl. 3 pc. 34½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 975,—; 1849 —,—; 1851 895,—; Haïti —,—; Rom. Leening 75.

MADRID, 13 Sept. Spanje 3 pc. 35⅞; Ardoins 5 pc. 17; Uitg. Schuld 6⅜; Coupons 8¾.

LONDEN, 20 Sept. Cons. kont. — a —; op tijd 95⅞ a 96; Braz. 89 a 91; 1829/39 88 a 90; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77 a 79; N. L. 5 pc. 101 a 102; Ecuador 3 a 3¼; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3¼ a 3½; Mexico 25⅞ a 26⅛; Peru 4 pc. 89 a 90; Uitgest. 41½ a 42; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 32¼ a 32¾; 3 pc. 33 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 111 a 112; (N.) 4½ pc. 101 a 101¼; Spanje 5 pc. 20⅛ a 20¼; 3 pc. 36⅝ a 36⅞; Coupons — a —; Passive 5 a 5⅛; Holl 2½ pc. 58¾ a 59; 4 pc. 92 a 92½; Venez. 28½ a 29; Uitgest. 10 a 10½.

WEENEN, 19 Sept. Met. 4½ pc. 82¼; 5 pc. 93½; Bank-Actien 1229.

BERLIJN, 20 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 88½; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93⅞; Pools. 4 pc. 83; Loten fl. 200 19; id fl. 300 142½; id. fl. 500 88½.

HAMBURG, 20 Sept. Rusl. Eng. Leen. 107¼; Stiegl. 4 pc. 89½; Spanje, Ard. 5 pc. 13¾; Binnenl. 3 pc. 32½.

FRANKFORT, 20 Sept. Met. 5 pc. 78; 4 pc. 61⅝; 2½ pc. 40; Bank-Actien 1240; Darmst. Loten fl. 50 81¼; id. fl. 25 28; Badensche Loten fl. 50 59; id. fl. 35, 34⅛; Nassausche 26⅛; Holl. 2½ pc. 58⅝; Werk. Sch. 4 pc. 89⅝; Sijndic. 3½ pc. 89.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	$56\frac{5}{16}$	Livorno	2/m. *f*	38¾
„	zigt „	$56\frac{11}{16}$	Napels	„ „	80⅛
Bordeaux	2/m. „	55¾	Petersburg	„ „	1,82½
„	½/m. „	56	Weenen	6/w. „	30
Madrid	3/m. „	243½	Augsburg	„ „	35¼
Cadix	„ „	244½	Frankfort	„ „	99¼
Seville	„ „	241½	Hamburg	2/m. „	$34\frac{15}{16}$
Bilbao	„ „	242½	„	zigt „	$35\frac{3}{16}$
Lissabon	„ „	41½	Londen	2/m. „	11,82½
Porto	„ „	41½	„	zigt „	11,90
Genua	2/m. „	46⅛	Rotterdam	„	⅛

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 20 Sept. J. W. de Jong, Mina, Hull.

UITGEZEILD:

TEXEL, 19 Sept. D. W. Boontje, Vriesland, Londen. — 20 Sept. J. T. Boer, Vriendschap, Nantes. — 21 Sept. L. E. Kening, Stad Almelo, Hull.

HELVOET, 20 Sept. W. M. Teerling, Manchester, New-York. — H. H. Fotjer, Elje, Nantes. - W. Teerling, Weltevrede, Cardiff. - P. J. van Emmerick, Elve, (s.) Hamburg.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 8sten Junij op 25° Z. Br., 54° O. L., Caroline Agnes, van Batavia n. Cowes.

Den 24sten Junij op 34° Z. Br., 29° O. L., Alfen, Kapt. Heijerdahl, v. Soerabaya n. Amsterdam.

Den 7den Julij op 30° Z. Br., 28° W. L., Passaroeang, Kapt. Fullbrun, v. Amst. n. Batavia.

Den 20sten Aug. op 35° 15' N. Br., 32° 0' W. L., Johanna Maria Christina, Kapt. Gorter, v. Batavia n. Amst.

SCHEEPS-VRACHTEN.

RIGA 13 September. Naar Amsterdam? *f* 21 voor Lijnzaad; naar Harlingen, Delfzijl en Hollesloot, 24 c. voor Balken.

DANTZIG 16 September. Naar Amsterdam. *f* 15½ voor Rogge.

ADVERTENTIEN.

(1393) Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON EUGÉNIE SERRUYS, geliefde Echtgenoot van JACQs. H. C. VAN DER KUN.

ROTTERDAM, 20 September 1851.

(1332) Heden overleed, na, op den 27 Augustus ll., voorspoedig te zijn bevallen van twee welgeschapen kinderen, en tijdig voorzien van de laatste H. Sacramenten der stervenden, mijne geliefde Echtgenoot CONSTANTIA MARIA CAROLINA VAN DER LINDEN, in den ouderdom van 34 jaar, mij nalatende zeven kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

'S GRAVENHAGE, P. A. BOELEN.

den 19 September 1851.

Algemeene kennisgeving.

Wordt gevraagd tegen November e. k. bij een Pastoor in 't Boerenland van Leyden, eene Katholijke **DIENSTBODE**, als meid alleen, doch ondergeschikt aan eene andere. Vereischte zijn braaf van gedrag en goed van humeur, omtrent de 25 jaren, gezond en sterk van gestel en tamelijk goed kunnende koken, het loon zal zijn naar bekwaamheid. Nader in persoon of schriftelijk te informeren bij den Boekhandelaar G. J. VAN LEEUWEN, Haarlemstraat te Leyden. Brieven *franco*. (1399)

Eene Dienstmaagd oud 30 jaren, eenige jaren bij een Pastoor voor **MEID ALLEEN** gewoond hebbende, wenschte gaarne tegen November als zoodanig geplaatst te worden of voor de Sacristij, daar zij volkomen met het Kerkwerk teregt kan en zij in alle opzigten van de beste getuigen voorzien is. *Franco* brieven onder letter B. aan den Boekhandelaar B. LENFRING, Haarlemmerdijk, N°. 284 te Amsterdam. (1395)

(1394) L. J. VAN DER WEE te Helmond zijn te bekomen:

ANTIPHONAIRE DE St. GREGOIRE, facsimile du manuscrit de St. Gall, copie authentique de l'authographe écrite vers l'an 790; accompagné

1°. d'une notice historique;

2°. d'une dissertation donnant la clef du chant gregorien, dans les antiques notations;

3°. de divers monuments, tableaux neumatiques inédits etc., par le R. P. L. LAMBILLOTTE S. J. un magnifique vol. gr. in 4°. *f* 16.00

C. DE SMET S. J. STICHTING VAN DE R. C. KERK, als ook de heilige en roemwaardige personen van Nederland in de 10 eerste eeuwen, 1 vol. in 8°. a deux colonnes de 320 pag. *f* 0.95

JEAN FORNICI. INSTITUTIONS LITURGIQUES, 1 vol. in 12°. *f* 0.75

DONOSO CORTES. ESSAI sur le Catholicisme, le Liberalisme et le Socialisme, in 12°. *f* 0.85

MOORE CAPES. QUATRE ANNEES d'expérience de la religion catholique *f* 0.30

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.